Cena pojedyńczego numeru 10 gr. | Opłatę pocztową uiszczono gotówką! | Dzisiejszy numer zawiera 6 stron

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnoszeniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10 12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K O. Poznań 204,252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 149 | **Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub,** wtorek dnia 22 grudnia 1936 r. | Rok 17

Z wojny domowej w Hiszpanii

LONDYN. Ambasador Raczyński w charakterze przedstawiciela Polski w komitecie nieinterwencji powiadomił notą przewodniczącego komitetu lorda Plyutha o zarządzeniach rządu polskiego, zakazujących przewozu na statkach i samolotach polskich do Hiszpanii wszelkich materiałów wojennych, objętych zakazem według listy komitetu. Rząd Polski nie będzie udzielał ochrony ani przez swą marynarkę ani przez swe przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne statkom płynącym pod polską banderą oraz samolotom polskim przewożącym wskazane materiały. Jednocześnie ambasador Raczyński powiedomił przewodniczącego komitetu, iż według polskiej ustawy o obywatelstwie każdy, kto wstępuje do armii obcych bez zezwolenia rządu traci obywatelstwo polskie. Rząd polski, przeciwny udziałowi swych obywateli w hiszpańskiej wojnie domowej, żadnych tego rodzaju zezwoleń nie udziela. W specjalnym komunikacie rząd polski przypomniał o powyższych postanowieniach ustawowym osobom, które by zamierzały wstąpić do wojsk hiszpańskich obu stron walczących, względnie tym, którzy to już poczynili.

RZĄD GEN. FRANCO OGRANICZA DRUK GAZET.

BURGOS. Rząd narodowy wydał zarządzenie obowiązujące od dnia 15 grudnia br., które ogranicza na terenach znajdujących się pod władzą powstańczą objętość dzienników oraz wydawnictw tygodniowo o 50 proc. Za postawę służyć ma objętość tych wydawnictw z pierwszego tygodnia 1936 r. Pisma oraz wydawnictwa, które świeżo ukazują się względnie będą się ukazywać, będą ograniczone co do objętości jeszcze w większym rozmiarze.

SEWILLA. Komunikat rozgłośni powstańczej z dnia 18 bm. o godz. 8,30 pod Baodilla „marksiści" stracili 95 zabitych. Wojska narodowe zdobyły 15 karabinów maszynowych, jeden moździeż i 3 czołgi, w których znaleziono zabitego kierowcę rosjanina. — Wzięci do niewoli jency pod Boadilla zeznają, że dowództwo naczelne w Madrycie sprawuje oficer sowiecki. Samoloty narodowe bombardowały intensywnie Madryt a w drodze powrotnej w walce strąciły jeden z czterech samolotów bombardujących czerwonych.

Na zdjęciu fragment jednej z dzielnic Madrytu, które przedstawia ruiny.

JAK WYGLĄDAŁA HISZPANIA W DWA MIESIĄCE PO ZWYCIESTWIE „FRONTU LUDOWEGO"

W okresie od 15 lutego do 15 kwietnia br. a zatem na trzy miesiące przed powstaniem w Hiszpanii, miało miejsce 11 strajków generalnych, rozstrzelono 39 osób na mocy wyroków, 74 zabito w walkach partyjnych, 345 raniono, 36 kościołów obrabowano, — zniszczono 58 lokali, gdzie mieściły się siedziby zarządów partyjnych spalono 72 lokali publicznych, 15 domów mieszkalnych, 45 gospodarczych budynków. Podpalono 106 kościołów, z których spłonęło całkowicie 56.

WALENCJA. Dziennik urzędowy ogłosił dekret o utworzeniu południowej armii hiszpańskiej pod dowództwem gen. brygady Martinezmonje. Armia ta obejmuje okręgi Kordoby, Grenady i Malagi.

SALAMANKA. Komunikat głównej kwatery armii gen. Franco: Na odcinku Almudevar zajęliśmy ważną pozycję po przezwyciężeniu silnego oporu. Na froncie baskijskim strzelanina i kanonada na odcinku Escalona, gdzie atak przeciwnika odparto. Wojska rządowe porzuciły ciała wielu poległych. Na froncie Madrytu atakowaliśmy od odcinku Willa Nuewa dela Canada i okolicznych pozycji, które zajęliśmy po gwałtownych walkach.

MOSKWA. Krążownik powstańczy podpalił i zatopił statek sowiecki „Komsomoł". Los załogi jeszcze nie jest znany. Statek „Komsomoł" wyszedł dnia 5 bm. z portu Poti do Gandawy z 6908 ton manganu, sprzedanego belgijskiemu tow. „Prowidence". Z powodu zatopienia statku „Komsomoł" prasa sowiecka zamieszcza ostre artykuły, atakujące postępowanie okrętów powstańczych hiszpańskich, - - traktując je jako akty korsarstwa.

Projekt ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu szkół powszechnych

WARSZAWA. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy, wprowadzającej pewne zmiany do ustawy z dnia 17 lutego 1922 roku o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

Według projektu art. 11 ustawy otrzymał brzmienie następujące: — 1) „skarb państwa ponosi wszelkie wydatki na pomoce naukowe, materiały do nauki i druki szkolne, gmina — na wszelkie inne potrzeby rzeczowe szkół, a w szczególności na pomieszczenia dla szkół w myśl ustawy o budowie publicznych szkół powszechnych oraz ich konserwacji, na wewnętrzne urządzenie szkół ubezpieczenia na oświetlenie i opał dla szkół, na materiały piśmienne, utrzymanie służby, porządku, czystość. 2) „nauczycielom publicznych szkół powszechnych gmina obowiązana jest dostarczać i utrzymywać w należytym stanie odpowiednie do ich stanowiska i stanu rodzinnego mieszkanie w budynku szkolnym, a gdy to jest niemożliwe — w budynkach mieszkalnych, stanowiących jej własność, — przez nią administrowanych lub w lokalu wynajętym przez gminę w budynku prywatnym."

„Dostarczone mieszkanie winno się znajdować nie dalej niż w odległości 1 klm. drogi od szkoły, w której nauczyciel pracuje. Dalsze punkty projektu ustawy określają szczegółowo obowiązki gminy wobec nauczyciela i naodwrót w związku z przysługującym mu bezpłatnie mieszkanem.

—•—

Urbi et orbi

ORĘDZIE OJCA ŚW. NA DZIEŃ BOŻEGO NARODZENIA.

RZYM. „Stampa" informuje, że Papież, który za poradą lekarzy zrezygnował z przyjęcia kardynałów w wigilię oraz z zamiaru wygłoszenia przy tej okazji przemówienia, pragnie przesłać światu katolickiemu orędzie, które prawdopodobnie będzie odczytane w radio przez kard. Pacelli'ego. W orędziu tym, jak informuje „Stampa" Papież zapewnie wyrazi podziękowanie wszystkim, którzy ujawnili szczególne zainteresowanie jego zdrowiem i przesłali mu życzenia. Ponadto zwróci się do świata z wezwaniem o pokój oraz nawiąże do ostatnich prac konferencji wszechamerykańskiej, a również do pokojowych wysiłków, ujawnionych w toku tej konferencji.

Arcybiskup lwowski o pomocy zimowej

Do rozgłośni lwowskiej przybył niedawno J. E. Ks. Arcybiskup lwowski dr Bolesław Twardowski. Powitany serdecznie przez pracowników rozgłośni. Ks. arcybiskup wygłosił przed mikrofonem gorące przemówienie zachęcające ogół słuchaczy radia do składania ofiar na rzecz pomocy zimowej.

Składajcie ofiary na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

Na wstępie swego przemówienia Ks. arcybiskup powiedział: „Zwróciła się do mnie Dyrekcja Polskiego Radia we Lwowie z prośbą, ażebym za jego pośrednictwem przemówił w w sprawie pomocy zimowej.

Najchętniej spełniam tę prośbę i korzystam z tej sposobności, żeby najpierw podziękować serdecznie naszemu radiu za stałą i wielką życzliwość, jaką otacza tak owocna działalność apostolstwa chorych i jego kierownika ks. Michała Rękasa. Jest to już w całym tego słowa znaczeniu pomoc zimowa, pomoc najnieszczęśliwszym i najbardziej opuszczonym."

W dalszym ciągu swego przemówienia nawoływał ks. arcybiskup do krucjaty chrześcijańskiej miłości celem pośpieszenia z pomocą bezrobotnym.

Po przemówieniu ks. arcybiskup zwiedził studia i urządzenia techniczne rozgłośni przy czym wpisał się do złotej księgi rozgłośni następujące słowa: „Odpowiedzialnej służbie społecznej niesionej na falach eteru, a mającej na celu dobro duchowe szerokich kół słuchaczy radia z całego serca błogosławię. Ks. Bolesław Twardowski, Arcybiskup.

•□•

Patrzą na nas błagalnie przymglone łzami oczy dziecka

Bieda, nędza, marne czasy. Podobne słowa obijają się nam wszędzie o uszy. Wypowiadają je w większej części ci, którzy przyzwyczaili się do ich powtarzania, a w mniejszej ci naprawdę biedni, przez życie skołatani, którym słowa przez usta nie chcą przejść, tonąc w kurczowo zaciśniętej krtani.

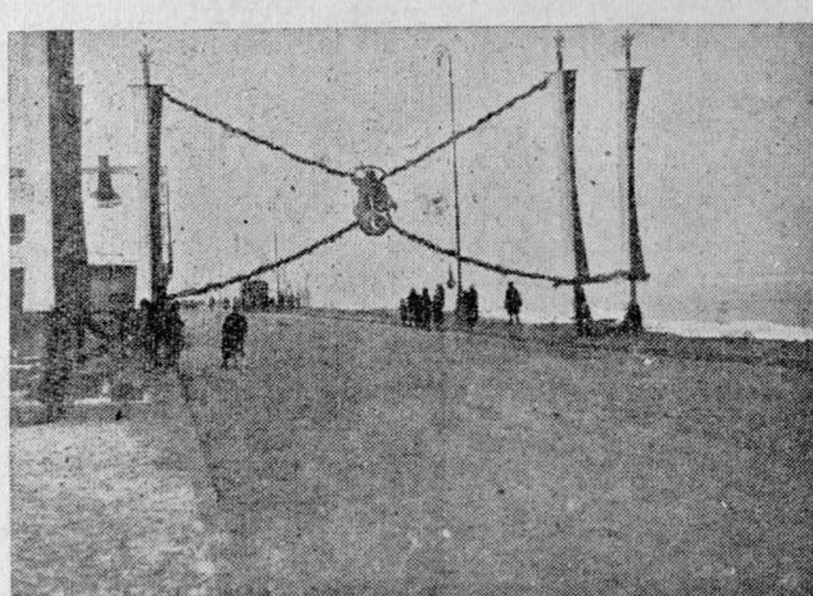
Niestety, przyszły czasy ciężkie, brzemienne w klęski, ale nie czas wyrzekać. Jest w społeczeństwie ludzkim siła potężna, zdolna przezwyciężyć największą niedolę. Jest nią wrażliwość na nieszczęście współbraci i pęd do poprawy ich losu, w nas spotęgowany przez naukę Chrystusa o miłosierdziu chrześcijańskim. Skorzystajmy z tej siły, a znikną niezliczone łzy, niejedne oczy spojrzą z większą ufnością.

Przyznać trzeba, że czynimy wysiłki w kierunku polepszenia warunków bytu ubogich, ale toną one jak krople w morzu niedoli. Znak, że nie zdobyliśmy się jeszcze na to, na co nas stać.

Przejdźmy teraz od tych ogólnych rozważań do bardziej konkretnych. — Nastała wroga dla biednych ludzi zima, a z nią większa nędza, głód i przejmujące do szpiku kości zimno. Pomoc zimowa zakrojona na wielką skalę, której ster ujął Rząd niesie wsparcie ogółowi bezrobotnych naszego kraju. — Wysiłek, choć potężny, nie jest zdolny zaspokoić potrzeb. — Hasło rzucone przez najwyższe czynniki musi podjąć, rozszerzyć i w czyn wprowadzić szeroki ogół, dając wyraz dojrzałości obywatelskiej.

Istnieje na terenie naszego miasta Komitet Dożywiania Biednych Dzieci, pracujący obecnie pod hasłem pomocy zimowej dla młodzieży. — Jego prace i zasługi znane są ogółowi obywateli, a zwłaszcza tym małym, najbiedniejszym z ławy szkolnej, którzy stanowić będą o przyszłej Polsce. Dzięki pracy Komitetu przez miesiące zimowe otrzymują codziennie ciepłą strawę na śniadanie, a latem korzystają z miesięcznej kolonii. Wydatki Komitetu są więc wielkie, a docnód zwłaszcza w ostatnim czasie poważnie zmalał. Ponieważ jest on w znacznej mierze oparty na ofiarności obywatelstwa, wypada do tej ofiarności zaapelować.

Nie szczędźmy artykułów spożywczych, ani pieniędzy na wzniosły cel, a Bóg napewno naszą hojność sowicie wynagrodzi.

Prezydent m. Warszawy Stefan Starzyński dokonał uroczystego otwarcia nowozbudowanego odcinka „wislostrady“, który stanowi połączenie Żoliborza ze śródmieściem stolicy. Na zdjęciu fragment otwartej „wislostrady“.

Potrzeby powiatów w świetle budżetów związków samorządowych na r. 1937/38

Jak się dowiaduje Ajencja „Iskra“, minister spraw wewnętrznych podpisał ostatnio okólnik o gospodarce finansowo — budżetowej i ustaleniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1937/38. — Okólnik ten posiada doniosłe znaczenie ze względu na to, że ujęte są w nim obowiązki związków samorządowych w odniesieniu do całokształtu życia powiatu w zakresie gospodarczym, społecznym i oświatowo-kulturalnym.

ODDŁUŻENIE SAMORZĄDU.

Okólnik stwierdza, iż cechą charakterystyczną obecnej polityki budżetowej państwa jest osiągnięcie pełnej równowagi wydatków i dochodów oraz przeznaczenie większych sum na wydatki inwestycyjne celem ożywienia życia gospodarczego. Tym podstawowym tendencjom rządu powinny być również podporządkowane zamierzenia budżetowe związków samorządowych.

W związku z aktualnymi pracami nad ustaleniem preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1937/38 minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem skarbu udzielił więc szeregu dyrektyw z zakresu potrzeb gospodarczych, społecznych i oświatowych powiatu, jakie powinny znaleźć uwzględnienie w budżecie związków samorządowych.

Biorąc pod uwagę konieczność przestrzegania zasady realności przewidywań zarówno w dochodach jak i wydatkach oraz uwzględniając zaznaczającą się w życiu gospodarczym poprawę koniunktury, a stąd i nieco wyższe wpływy — podstawą do zużycia tych nadwyżek powinien być starannie przemyślany plan gospodarczy. Nadwyżki te powinny być zużywane na finansowanie inwestycji bądź to pod postacią wydatków na obsługę pożyczek, zaciąganych na inwestycje, bądź pod postacią bezpośredniego wydatku inwestycyjnego. Uaktywnienie gospodarcze budżetu polegać powinno na zwiększeniu wydatków na cele inwestycyjne, a przede wszystkim na niezbędną renowację istniejących urządzeń i przedsiębiorstw.

Oddłużenie związków samorządowych zostało przeprowadzone kosztem znacznych ofiar i ustępstw ze strony skarbu państwa oraz innych instytucji publicznych i osób prywatnych, wkłada się na oddłużone związki bezwzględny obowiązek skrupulatnego wykonywania ustalonych planów obsługi długów Dotrzymywanie przyjętych zobowiązań jest podstawowym elementem odbudowy zaufania do związków samorządowych, przez to przeprowadzona akcja oddłużeniowa powinna położyć na zawsze kres wszelkiemu nieoględnemu zadłużeniu się związków samorządowych.

W wypadkach stwierdzonej nie samowystarczalności strukturalnej budżetu powinny być zbadane jej przyczyny oraz rozważone możliwości jej usunięcia przez reorganizację administracji, czy też przez zmianę granic administracyjnych związku.

SPRAWY BEZROBOCIA.

Związki samorządowe korzystają z kredytów Funduszu Pracy, zadaniem zaś Funduszu Pracy — jeżeli chodzi o teren samorządu terytorialnego — jest udzielenie związkom samorządowym pomocy finansowo - kredytowej, w celu stworzenia możliwości zatrudnienia większej liczby bezrobotnych, nie zaś finansowanie inwestycji samorządowych jako takich. Sumy z Funduszu Pracy zgodnie z ich przeznaczeniem oraz celowością gospodarczą przyczyniać się więc powinny do znacznego zwiększenia zatrudnienia bezrobotnych. W tym celu związki samorządowe poza pomocą z Funduszu Pracy powinny przeznaczyć dla zatrudnienia bezrobotnych możliwie znaczne sumy z innych źródeł, a w ich liczbie z własnych dochodów zwyczajnych.

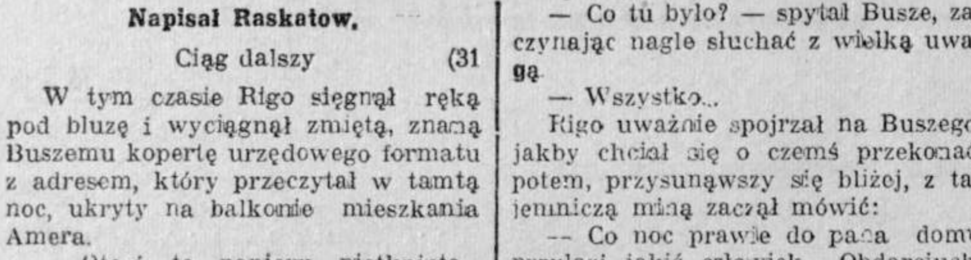
DROGI.

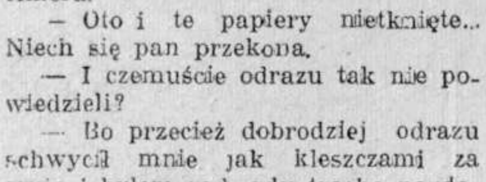
Traktując podniesienie stanu dróg w Polsce jako sprawę pierwszorzędnego znaczenia, okólnik ministra spraw wewnętrznych zapowiada specjalne w tej mierze wskazówki, tym czasem zaś stwierdza konieczność uwzględnienia w programie robót drogowych na rok 1937/38 dróg o nawierzchni trwałej, mających stanowić połączenia siedzib urzędów gminych z traktami bitymi. W tym celu należy wykorzystać świadczenia w naturze oraz zużytkować kamień narzutowy, zbierany po polach.

OŚWIATA.

Wobec poważnego znaczenia oświaty przedszkolnej dla fizycznego i psychicznego wychowania młodego pokolenia wskazane jest utrzymanie przez związki samorządowe dotychczasowej liczby przedszkoli oraz zakładanie nowych w stosunku do wzrostu liczby dzieci oraz istotnych potrzeb życia kulturalnego.

(Dokończenie na stronie 3-ciej)

Napisał Raskatow.

Ciąg dalszy (31

W tym czasie Rigo sięgnął ręką pod bluzę i wyciągnął zmiętą, znaną Buszemu kopertę urzędowego formatu z adresem, który przeczytał w tamtą noc, ukryty na balkonie mieszkania Amera.

— Oto i te papiery nietknięte... Niech się pan przekona.

— I czemuście odrazu tak nie powiedzieli?

— Bo przecież dobrodziej odrazu schwycił mnie jak kleszczami za szyję i byłem rad, gdy trochę powietrza chwyciłem. A o gadaniu — to już nie mogłem nawet myśleć...

Busze uśmiechnął się.

— Niepotrzebnie gorączkowałem się — rzekł po chwili.

— Nie mam żalu o to. Ale na tem nie koniec mej sprawy do pana.

Rigo odkaszlnął i mówił dalej.

— Musi pan wiedzieć, że już z tydzień tak pana oczekuję. Myślałem początkowo wybrać się do pana do hotelu, ale pomyślałem, że to niebezpiecznie. I tu wtedy zacząłem czatować. Cały czas łaziłem dookoła... A na noc, już mi to pan wybaczy, zdarzało się, że układałem się tam w kącie i spałem. A w ostatnie dni było tu jakoś niespokojnie...

— Co tu było? — spytał Busze, zaczynając nagle słuchać z wielką uwagą.

— Wszystko...

Rigo uważnie spojrzał na Buszego, potem, przysunąwszy się bliżej, z tajemniczą miną zaczął mówić:

— Co noc prawie do pana domu przyłazi jakiś człowiek. Obdarciuch, taki sam jak ja... Nie wiem, gdzie się podziewa przez dzień, ale gdy tylko słońce zajdzie, gdy mrok ogarnie wszystko, wyłazi jakby z pod ziemi i wchodzi do pana domu Obserwuję go nie zaczepiam jednak i czekam, co będzie? Boć przecie bez celu tu nie łazi. Dziś już tu był, ale może przed godziną poszedł nad rzekę.

— Czyście go już kiedy w życiu widzieli? — przerwał Busze.

— Widziałem... Raz jeden widziałem i o tem właśnie chcę powiedzieć. Było to w tym dni po... po tym wypadku z Amerem. Znaczy w najbardziej gorące dni, kiedy policja wydała nakaz aresztowania w okolicy wszystkich osób podejrzanych i odstawiania ich żywcem do urzędu... Wahałem się wtedy, co mam zrobić. I uciekać trzebaby, bo każdej chwili można się było na kogoś natknąć, no a z drugiej strony uciekać znów nie mogłem. O te papiery chodziło. Nie wiedziałem, co z niemi mam zrobić. Pomyślałem jednak, że muszę je panu oddać do ręki i dopiero wówczas mogę robić ze sobą co chcę. Zaczęło się wtedy czatowanie na pana tu, w tym domu. Pierwszy raz, nie wszedłem do środka, lecz kryłem się w tych krzakach nad wodą Wiedziałem, że wieczorami pan zostaje na budowie do późnej nocy. Ale, jak na złość, właśnie w tym czasie pan się nie zjawiał. Czekałem cierpliwie kilka dni. Potem zacząłem zakradać się do środka domu i nieraz tu zostawałem na noc, śpiąc na heblowinach. Chociażby tu nocą kto nawet przyszedł — to w tych heblowinach można się było bezpiecznie zakopać. Pewnego dnia zakopałem się właśnie, bo było dosyć chłodno. Wybrałem na wszelki wypadek miejsce przy oknie. I już miałem usnąć, gdy nagle... słyszę jakiś skrzyp, jakby kto chodził po pokoju. Zacząłem nadsłuchiwać... Skrzypienie podłogi stawało się coraz wyraźniejsze. Chciałem biec, gdy jednak pomyślałem, że to pan może idzie, przysunąłem się bardziej do ściany, zrobiłem sobie otwór w heblowinach, i czekam. Nagle otwierają się drzwi i nie wiem jak się to stało, że oraz zbliżył się w moją stronę, jakby wiedział, że się tu ukryłem. Drągal, mówię panu, ze dwa metry, a łysy, jak pień. Nie zdziwił się wcale, podszedł do mnie i rzekł: — Więc to tu sobie posłałeś legowisko? A ja tak myślałem, gdzieś się tu zaprzepaścił.

Mówiąc to, usiadł obok na heblowinach. A ja oczy na niego wytrzeszczyłem. Myślę, skądby on mógł wiedzieć, że ja tu siedzę...

— A ty coś za jeden? — pytam.

On się śmieje i uspakaja mnie.

— Nie bój się — mówi — taki sam jestem, jak ty... Widziałem, jak ty tu wszedłeś, więc i ja poszedłem w ślad za tobą. Myślę, że jeśli ty w pustym domu schronienia szukasz — to może i dla mnie jaki kącik się znajdzie. Nie znam tych okolic, nie znam — przyjacielu...

I zaczął mi, dobrodzieju, gadać o tem i o owem Mówił, że on też coś w rodzaju zbiega i musi się kryć.

— No — mówię — ty może i zbieg, ale co ty możesz wiedzieć o mnie... I czemu ja tu jestem, też wiedzieć nie możesz. Skąd niby przypuszczenie, żem twój towarzysz?

A ten drań przymrużył oczy i śmieje się głupio:

— Swój swego pozna i na milę.

Chwycił mnie gniew, że już, już chciałem go przypuknąć... Bo wyraźnie widzę, że łże, język kaleczy, jakby był Chińczykiem, w życiu go nie widziałem, a on tu gada, że jest moim towarzyszem.

— Mówicie, Rigo, że on nie wyglądał na Francuza? — cicho zapytał Busze, patrząc jakoś dziwnie.

— Nie wyglądał. Widziałem go potem zdaleka jeszcze kilka razy i zdarzało się tak, że ja na pana uważałem, a on uważał na mnie. Nie wiem co za jeden, ale takie mam przeczucie, że trzeba go usunąć stąd.

— Otóż słuchajcie, Rigo — przerwał nagle Busze — może to wszystko tylko głupstwo, ale jeszcze dziś w nocy zniknięcie stąd i tym razem nieodwołalnie, raz na zawsze... Za papiery dziękuję. Ale żebym was tu więcej nie zobaczył. Słyszycie. Jeszcze dziś! To jest konieczne dla mnie i dla was. (C. d. n.)

(Dokończenie ze strony 2-giej)

Organa samorządu gminnego i gromadzkiego w związku z podejmowaną przez władze szkolne akcją elementarnego kształcenia i dokształcania młodzieży przedpoborowej i poborowej, winny na ten cel preliminować specjalne kwoty na wydatki rzeczowe.

SPRAWY ZDROWOTNE.

Względy n poprawę stanu zdrowia ludności wymagają, aby powiatowe związki samorządowe dążyły do zwiększenia liczby lekarzy rejonowych, których zadaniem jest wykrywanie zachorowań zakaźnych, nadzór nad stanem higieny dzieci szkolnych oraz nad stanem sanitarnym szkół powszechnych, leczenie ubogich chorych, prowadzenie propagandy higieny, zwalczanie chorób społecznych oraz prowadzenie ośrodków zdrowia lub przychodni. Ponadto mają być w budżetach zamieszczone dostateczne kredyty na pomoc położniczą oraz wydatnie obniżone opłaty szpitalne za leczenie chorych na choroby zakaźne Wreszcie celem poprawy stanu zdrowotnego ludności, należy dążyć do uzyskania odpowiednich kwot na prowadzenie kąpielisk.

Dalej okólnik zaleca inwestycje w zakresie budowy studzień publicznych, udzielenie odpowiednich kredytów na kolonie lecznicze dla dzieci, kolonie i półkolonie letnie, na dożywianie dzieci, opiekę domową oraz ogródki jordanowskie.

Za bardzo celowe uznaje okólnik popieranie przez związki samorządowe kas bezprocentowych jako formy samopomocy społecznej, ułatwiając powstawanie drobnych własnych warsztatów pracy, bez uciekania się do opieki społecznej.

W dalszym ciągu okólnik zabrania pobierania opłaty od sprzedaży artykułów żywności przez producentów rolnych za korzystanie z rynków w celach sprzedaży, zezwala natomiast na pobieranie opłat od handlujących i przekupniów.

TURYSTYKA.

Ze względu na społeczny charakter schronisk turystycznych, okólnik poleca związkom samorządowym zwalnianie od podatku, pobieranego od plakatów, szyldów i napisów umieszczanych na wymienionych schroniskach, a stwierdzających charakter schroniska, bądź zawierający szczegóły informacyjne, dotyczące szlaków turystycznych.

W związku z obniżeniem wartości terenów polowania i ceny zwierzyny łownej normy podatku od polowania powinny być odpowiednio obniżone.

KRONIKA

Kalendarzyk

Data	Miesiąc	Dzień	Św. Katolic.	Słońce wschód	Słońce zachód
28	Grudzień	P.	Młodziank.	7,36	15,25
29	„	W	Tomasza	7.37	15,25
30	„	Ś.	Eugeniusza	7,38	15,25

WĄBRZEŹNO

NABOŻEŃSTWA PODCZAS ŚWIĄT:

I. Święto: od 5—7 spowiedź;
o godz. 12 Pasterka z asystą i kazaniem (ks. Grzechowski);
o godz 6,30 Msza św.
o godz. 7,30 Msza św.;
o godz. 8,30 Msza św. szkolna;
o godz. 9,30 Msza św. i kazanie (ks. Grzechowski);
o godz. 10,45 suma i kazanie (ks. Grzechowski);

II Święto:
o godz. 6,30 Msza św. i kazanie (ks. Bigus);
o godz. 7,30 Msza św. i kazanie (ks. Zaremba);
o godz. 8,30 Msza św. dla dzieci.
o godz. 9,30 Msza św. i kazanie (ks. Bigus);
o godz. 10,45 suma i kazanie (ks. Bigus);
o godz. 10 nabożeństwo w Stanisławkach (ks. Zaremba);
o godz. 3 nieszpory, po czym kolęda Rozkrzewienia Wiary i Dzieciątka Jezus w salce parafialnej.

III Święto:
o godz. 6,30 Msza św. i kazanie (ks. Zaremba);
o godz. 7,30 Msza św.;
o godz. 8,30 Msza św. dla dzieci.
o godz. 9,30 Msza św. i kazanie (ks. Zaremba);
o godz. 10,45 suma i kazanie (ks Zaremba);
o godz. 2,30 nieszpory, po czym kolęda w mieście.
o godz. 8,30 Msza św. dla dzieci;
o godz. 9,30 Msza św. i kazanie (ks. Zaremba).
o godz. 10,45 suma i kazanie (ks. Zaremba);
o godz. 2,30 nabożeństwo do Serca Pana Jezusa z Wystawieniem.

W niedzielę, dnia 3. 1. 37.
o godz. 6,30 Msza św. i kazanie (ks. Grzechowski);
o godz. 7,30 Msza św. i kazanie (ks. Zaremba);
o godz. 8,30 Msza św. dla dzieci;
o godz. 9,30 Msza św. i kazanie (ks. Grzechowski);
o godz. 10,45 suma z Wystawieniem i kazaniem (ks. Grzechowski);
o godz. 10,00 Nabożeństwo w Stanisławkach (ks. Zaremba);
o godz. 2,30 nieszpory z Wystawieniem, po czym kolęda Panien Róż. w salce parafialnej.

W czwartek wigilia z postem. W piątek Boże Narodzenie.

WIADOMOŚCI PARAFIALNE.

W piątek obchodzimy uroczystość Nowego Roku. Zarazem z Nowym Rokiem, pierwszy piątek. Wobec tego odbędzie się w czwartek od 4—7 spowiedź, o godz. 7 uroczyste nieszpory z Wystawieniem i z kazaniem. W piątek o godz. 6 Komunia św. O godz. 6,15 Msza św. do Serca Pana Jezusa z kazaniem.

O godz. 2,30 nieszpory z Wystawieniem, po czym kolędy. I kolęda: ul. Chełmińska za mleczarnią do figury, II kolęda ul. Kościuszki.

W Nowy Rok odbędzie się kolekta nadzwyczajna na wszystkich nabożeństwach na cele parafialne. W niedzielę, po Nowym Roku nabożeństwo w Stanisławkach o godz. 10 po czym kolęda w Prusach, Katarzynkach i w Wroniu z Leśniczówką. W mieście kolęda: I ul. Przemysłowa, II kolęda ul. Mickiewicza. W tą niedzielę, jako pierwszą w miesiącu suma i nieszpory z Wystawieniem. Po nieszporach schadzka Panien Różańcowych.

NABOŻEŃSTWA:

W czwartek od 4—7 spowiedź, o godz. 7 nieszpory z Wystawieniem i kazaniem (ks. Bigus);

w piątek o godz. 6 rano Komunia św., o g. 6,15 pierwsza Msza św. do Serca Pana Jezusa i kazanie (ks. Zaremba);

o godz. 7,30 Msza św. i kazanie (ks. Grzechowski);

Kolędy odbędą się w niedzielę po południu I pierwsza ul. Chełmińska lewa strona, II ul. Chełmińska prawa strona od organistówki do mleczarni.

W poniedziałek 28 12 36 r.:
I Myśliwiec nad drogą do Frydrychowa i Konrada Sądowskiego; II Matejki od szkoły do p. Kamińskiego; III Matejki t. zw. koszary aż do pp. Jaranowskich i Manikowskich.

Wtorek 29 12 36 r.
I Myśliwiec za torem na lewo szosy pod Jaworze przed torem; II ul. Żeglarska i podzamek; III ul. Marszałka Piłsudskiego za ulicą Strzelecką i Elektrownią.

Środa 30. 12. 36.
I Myśliwiec lewa stona przed wsią i wieś: II ul. Górna i Podgórna; III ul. Dolna.

● **Zima w białej szacie.** — Chociaż jeszcze kilka dni dzieli nas od kalendarzowego terminu rozpoczęcia zimy (22. 12.) już jednak dają się odczuć pierwsze jej objawy w postaci małych przymrozków i lekkich opadów śnieżnych. Najczęściej w drugiej połowie grudnia spada już większy śnieg Z początku drobne płatki śniegu trwożliwie padają na bruk, ginąc pod stopami przechodniów, po tym coraz większe śmielsze płatki intensywnie już zaścielają lśniącym kobiercem szare ulice miasta Po kilku g dzinach miasto całe przybiera odświętną szatę i otulone białym całunem śniegu wita nadchodzącą zimę.

Zima w Polsce jest bardzo charakterystycza, a odwierciadla się w krajobrazie, który swą bielą i martwotą ma coś w sobie niesamowicie pięknego, pełnego uroku — śnieg modeluje konfigurację terenu, uwypukla formy, nadaje krajobrazowi jednolitości. Bezkresna biel, mieniąca w słońcu delikatnie barwami tęczy, przykuwa zwrok zmęczonych zawrotnym tempem życia, daje pełnię zadowolenia estetycznego.

Śnieg, zależnie od środowiska, swych właściwości fizycznych i siły wiatru, tworzy najdziwniejsze cuda i dziwy w fromie olbrzymich czap, ckiści i grzybów na drzewkach, wydm i zasp na otwartych przestrzeniach. Niska temperatura powoduje krzepnięcie wód, stają rzeki i stawy, zastygają wodospady, lśniące w słońcu dziwacznymi zwojami swych masywów.

Pod pokrywą śniegu ziemia odpoczywa przez całą zimę, co jest bardzo ważne dla rolnictwa. — Również i w mieście ma zima wpływ na życie mieszkańców, które przenosi się z ulic i parków do ciepłych zakątków domowych. Okres zimy, ma swe odbicie w ogólnym stanie zdrowotnym człowieka, organizm ludzki, aż do przesilenia grudniowego czuje się najgorzej, dopiero z minięciem przesilenia ponownie się regeruje i rozwija. Bardzo korzystnym w zimie jest to, że powietrze oczyszcza się z kurzu i prochu, zamierają zarazki i bakterie, ilość chorób zakaźnych spada w tym czasie do minimum.

Dobre warunki śnieżne pozwalają na rozwój sportów zimowych, saneczkowanie i narciarstwo. Place ślizgawkowe zapełniają się łyżwiarzami hockeistami. Lecz ponad te wszystkie rozrywki najpiękniejszą i najzdrowszą jest turystyka zimowa Wprawdzie w Tatrach czyhają na turystę groźne lawiny, ale o ileż są góry cudniejsze w zimie, w swej niezamąconej ciszy i martwocie niż w lecie. Również wyprawy beskidowe dają turystom olbrzymią różnorodność pięknych wrażeń.

● **Wielka zabawa na rzecz bezrobotnych.** — W dniu 31 bm w sali hotelu p. Klimka odbędzie się wielka zabawa zorganizowana przez policję państwową. Całkowity dochód przeznaczony został na pomoc zimową bezrobotnym.

Impreza ta, godna ze wszechmiar poparcia będzie urozmaicona różnymi niespodziankami. Uudział jak nas poinformowano weźmie również jeden z artystów Teatru Ziemi Pomorskiej, który wystąpi z humorem. Zatem wszyscy na tę wielką impreze niech pospieszą. Maski mile widziane.

● **Już** listowi oraz urzędy pocztowe przyjmują przedpłatę na nowy kwartał, tj. styczeń, luty i marzec! Można również zapisać „Głos" na jeden tylko miesiąc, ale jednak jest lepiej od razu na cały kwartał, gdyż się jest pewnym, że będzie otrzymywało się gazetę bez przerwy.

● **Wywiad z gwiazdorem.** Dowiedzieliśmy się, że po mieście chodził gwiazdor, czyniąc zakupy świąteczne. Ze sposobności skorzystaliśmy przeprowadzając wywiad z Gwiazdorem. Wywiad umieścimy w nast. numerze

● **„Złota niedziela".** Wczorajszą niedzielę ostatnią przed świętami Bożego Narodzenia, składy były po południu otwarte. Kupcy mało zrobili interesów. Była to jak twierdzą, nie „złota" ale „miedziana" niedziela.

● **Ogłoszenia** z życzeniami świątecznymi przyjmujemy najpóźniej do środy godziny 9 rano.

● **„Ruch przedświąteczny".** Przed świętami złodzieje wykazują intersywną „pracę". — W nocy z soboty na niedzielę u p. **Candra Anastazego** włamali się złodzieje, kradnąc różne rzeczy. Widocznie zostali przy „pracy" spłoszeni gdyż rzeczy skradzione znaleziono porzucone w ogrodzie p. Jabłońskiego.

Z zebrania Kat. Stow. Ludowego

Ubiegłej niedzieli odbyło się zebranie plenarne Kat. Stow. Ludowego w salce im. ks. Jana Zakrysia przy udziale 293 członków.

Zebranie zagaił pochwaleniem Pana Boga p. Cander poczym podał program obrad. Protokół odczytał sekr Zieliński. Referat pt. „Kościół narodowy" wygłosił asystent kościelny ks. prob. Zaremba. Gwiazdka dla dzieci członków odbędzie się 21 grudnia o godz. 5 po poł. Zgłoszenia dzieci od wieku 5 — 14 przyjmuje prezes p. Cander i skarbnik p. Mądraszewski.

Na kilka nadesłanych pism do zarządu wyjaśnia prezes. Również podaje się do wiadomości w sprawie abonowania czasopism antykatolickich. W myśl ustaw Stow. będzie zarząd zmuszony członków popierających prasę komunistyczną jak i też inne, — które starają się wiarę ojców naszych ośmieszać lub drwić, z grona Stowarzyszenia bezwzględnie wykluczyć.

Sprawozdawcze zebranie odbędzie się 10 stycznia 1937 roku. Na tym program wyczerpano i zebrani odśpiewali pieśń kościelną.

Być członkiem L. O. P. P. to
OBOWIĄZEK KAŻDEGO

● **Zbiórka uliczna na pomoc zimową bezrobotnym** urządzona wczorajszej niedzieli przez panie z Rodziny Policyjnej, przyniosła przeszło 77 złotych.

● **Obchody gwiazdkowe.** Wczoraj odbyły się w różnych organizacjach obchody gwiazdkowe. Sprawozdania podamy w przyszłym numerze naszego pisma.

● **Kradzież.** Na ostatnim targu skradziono pewnej biedniejszej kobiecie z Nielubia 40 zł, które miała w koszyku.

● **Usiłowana kradzież.** Do składu p. Muszalskiej usiłowali włamać się nieznani sprawcy. — Na szczęście złodziei spłoszono.

● **Mokre święta.** Na najbliższe dni zapowiada się ciepło, chmurno, drobny deszcz. Jest więc b. wątpliwe, że będzie śnieg na Wilię. Możemy się spodziewać, że pierwsza gwiazdka zabłyśnie w wieczór ciepły i zimowy.

● **Spróbujmy dogodzić wszystkim.** — Człowiek jest istotą wielce kapryśną, szczególnie skłonną do krytyki i sceptyzmu. Nie wszystko mu się podoba i nie wszędzie czuje się dobrze. Nie możliwym przy tym wprost jest stworzyć mu takie otoczenie, takie warunki, któreby zapewniły na całe życie zupełne zadowolenie ze wszystkich i ze wszystkiego.

Da się to jednak przeprowadzić w pewnych wypadkach.

Postara się o to w wieczór balu sylwestrowego, choć na parę tylko godzin Związek Strzelecki, który przystępuje do organizowania tej imprezy z dużym rozmachem, nie szczędząc starań i kosztów. Pragną bowiem umożliwić wszystkim wesołe i miłe spędzenie wieczoru oraz nocy na dzień 1 stycznia 1937 roku.

Zaproszenia już się rozsyła.

Bliższych szczegółów, dotyczących programu balu maskowego dowiemy się z następnych komunikatów.

● **Zważajcie na rowery.** W ostatnich dniach dokonano kilka kradzieży rowerów, pozostawionych bez opieki. Właściciele rowerów powinni więcej poświęcić uwagi na swoje „stalowe rumaki" Rower powinien być zamknięty.

● **Zabawa.** W dniu 5 stycznia 1937 roku urządza Związek Podoficerów Rez. Koło Wąbrzeźno WIELKI BAL MASKOWY w sali p. Klimka. Czysty zysk przeznaczony jest na rzecz pomocy zimowej bezrobotnym miasta Wąbrzeźna. Staraniem zarządu jest, aby impreza powyższa wypadła jaknajokazalej. Na dowód tego niech posłuży fakt, że zamówiono orkiestrę pozamiejscową. Ze względu na wzniosły cel powyższego balu maskowego, poleca się już zaopatrzyć w zaproszenia, które wydaje skarbnik p. Winogórski i sekretarz p. Dąbrowski. Za najlepsze maski są wyznaczone wartościowe nagrody. —

● **Z srebrnego ekranu.** Tylko dziś 2 osoby na 1 bilet. — Najpiękniejsza operetka filmowa obecnego sezonu Marta Eggerth — Kiepurowa Słowik ekranów świata w operetce Lehara pt. **„CAREWICZ"** — Zapowiadamy: **„Pokusa"**.

Z POWIATU

KSIĄŻKI

□ **Opłatek.** — W dniu 26 grudnia oddział Związku Strzeleckiego w Książkach urządza w sali p. Deutschmanna uroczystość wspólnego opłatka. Na program złożą się: przemówienia, deklamacje, łamanie opłatka, poczem zabawa taneczna. Kto nie otrzymał przez zapomnienie zaproszenia, proszony jest po odbiór tegoż do urzędu gminnego w Książkach.

Zabójstwo

Z Łopatek donoszą:

W dniu wczorajszym po poł. niej. Gajewski w trakcie kłótni zastrzelił swojego dzierż. Lisińskiego z Łopatek.

O wypadku zawiadomiono natychmiast policję, która przytrzymała Gajewskiego.

Dziś przed południem udała się na miejsce wypadku komisja sądowo-lekarska.

Dalsze szczegoły podamy w następnym numerze.

—o—

Z Pomorza

— **TORUŃ. (Tragiczny wypadek).** W klinkierni Zarządu Miejskiego w Rudaku wydarzył się tragiczny wypadek. Jeden z robotników Antoni Szczepański lat 28 zam. w Stawkach pow toruński podczas wykręcania żarówki elektrycznej został porażony prądem. Mimo natychmiastowej pomocy Szczepański wkrótce zmarł.

O powyższym wypadku zostały powiadomione władze sądowe

— **TORUŃ. (Przyłączenie Podgórza do Torunia).** Rada Ministrów na posiedzeniu przyjęła projekt ustawy o zniesieniu gminy miejskiej Podgórz w powiecie toruńskim i włączeniu jej do gminy miejskiej Toruń

— **BIAŁYSTOK. (Na karę śmierci)** Przed sądem okręgowym została zakończona rozprawa przeciwko morder com z Czarnej Wsi. Po przemówieniach stron i naradzie sąd ogłosił wyrok skazujący osk. Hhomenkę, Opockiego i Mikołaja Chlabicza na karę śmierci, a Romanczuka na bezterminowe więzienie, Michała Cnlabicza i Wolskiego z braku dowodów uniewinniono.

— **Starogard.** (Rabunek na białym dniu. W niedzielę, dnia 13 bm. o godzinie 10,30 przed południem ktoś zapukał do mieszkania blisko 70 lat liczącego rencisty p. Fr. Wierzby, zamieszkałego samotnie na piętrze w domu przy ul. Średniej 12. Starzec odsunął łańcuszek do drzwi i wyjrzał, a jeden ze stojących przed drzwiami zawołał: „Franek otwórz— brat przyszedł!" Nie przeczuwając nic złego, p. Wierzba otworzył drzwi i do mieszkania jego weszło 2 młodych ludzi. Jeden z nich przytrzymał starca i ubezwładnił go, przykrywając pierzyną, podczas, kiedy drugi zabrał przechwywaną w sienniku gotówkę w kwocie 500 złotych. Związawszy potem poszkodowanego, napastnicy zbiegli przez nikogo nie spostrzeżeni. Po uwolnieniu się z więzów p. Wierzba zaalarmował sąsiadów, którzy wezwali policję. Władze wdrożyły natychmiast energiczne śledztwo i przytrzymały podejrzane osoby i doprowadziły je do poszkodowanego, celem rozpoznania. — Dotąd jednak wszelkie wysiłki policji nie dały dodatnich wyników.

Wiadomść o zuchwałym rabunku w biały dzień, wywołała w mieście wielkie poruszenie.

Kącik radjowy

WTOREK, dnia 22 grudnia.

6,30 Audycja poranna. 12,03 Muzyka lekka. 12,50 Pomorska gazetka rolnicza. 15,15 Koncert reklamowy. 15,35 Życie kulturalne Pomorza. — 15,40 Muzyka wokalna. 16,30 Koncert popołudniowy. 17,00 Dni powszednie państwa Kowalskich. 17,15 Koncert. 18,20 Parnas muzyczny. 18,45 Program na jutro. 19,00 Dyskutuimy. 19,20 Koncert. 20,00 Koncert symfoniczny. 22,30 Lud w poezji staropolskiej. 22,45 Muzyka taneczna.

ŚRODA, dnia 23 grudnia.

6,30 Audycja poranna. 12,03 Koncert. 3,00 Wszystkiego po trochu. 15,15 Koncert reklamowy. 15,35 Wiadomości społeczne. 15 40 Utwory salonowe. 16,00 Okolicznościowa gwiazdka — recytacaj. 16,10 Choinka w radio 17 00 O powstaniu Wielkopolskim. 17,15 Czar operetki. 18,20 Muzyka polska. 18,45 Frogram na jutro. 19,20 Koncert życzeń. 20,00 Włoskie piosenki. 21.00 Opowieść o Chopinie. 21,40 Romanse i ballady Roberta Schumanna. 21,10 Mała Orkiestra Polskiego Radia. 23,00 Muzyka taneczna.

Życie towarzystw

— **Walne zebranie Placówki Powstańców i Wojaków O. K. VIII. Wąbrzeźno** odbędzie się w dniu 1 stycznia 1937 roku o godz. 16 w Domu Społecznym z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie,
2) Wybór prezydium zebrania;
3) Sprawozdanie ustępującego zarządu; a) sekretarza; b) skarbnika; c) prezesa;
4) Sprawozdanie kom. rewizyjnej;
5 minutowa przerwa.
5) Wybór nowego zarządu;
6) Wolne głosy i wnioski;
7) Zakończenie.

ZARZĄD

— UWAGA SEKCJA BOKSERSKA Z. S. Treningi rozpoczną się po świętach w poniedziałek, dnia 28 bm. od godz. 19. Przyjmuje się nowych członków.

Kierownik Sekcji (—) Maguda

URZĘDOWA CEDUŁA
GIEŁDY ZBOŻOWO - TOWAROWEJ
w Bydgoszczy.
19 grudnia 1936 r.

Żyto	19,75—20,00
Pszenica standartowa	25,75—25,00
Jęczmień browarowy	24,00—25,00
Owies	16,50—16,75
Mąka żytnia gatunek I	30,75—31,25
Mąka żytnia gatunek II	24,25—25,00
Mąka żytnia razowa	24,00—24,75
Mąka pszenna gatunek I	41,25—42,75
Mąka pszenna gatunek IA	40,25—40,75
Mąka pszenna gatunek IB	39,50—40,00
Mąka pszenna gatunek IC	38,75—39,25
Mąka pszenna gatunek ID	38,00—38,50
Mąka pszenna gatunek IIA	34,25—35,25
Mąka pszenna gatunek IIB	33,75—34,75
Mąka pszenna gatunek IIC	32,75—33,75
Otręby żytnie	13,50—13,75
Otręby pszenne	13,00—13,50
Rzepak zimowy	44,50—45,50
Rzepik zimowy	41,50—43,50
Mak niebieski	60,00—63,00
Gorczyca	28,00—31,00
Siemię lniane	40,00—43,00
Peluszka	19,50—20,50
Wyka	18,00—19,00
Groch polny	20,00—21,00
Groch Wiktoria	21,00—26,00
Ziemniaki jadalne pomorskie	3,50—4,00
Zemniaki jadalne nadnoteckie	3,00—3,50
Płatki ziemniaczane	16,00—16,50
Makuch słonecznikowy	21,50—22,50
Słoma żytnia prasowana	2,75—3,00
Siano nadnoteckie	4,00—5,00

Druk.: Zakłady Graficzne B. Szczuki Wąbrzeźno-Pom.
Wydawca: Bolesław Szczuka. — Redaktor odpowiedz.: Bolesław Szczuka Wąbrzeźno Pom., ul. Mickiewicza 1.

TANIA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

Polecam po rzeczywiście korzystnych cenach:

Wykwintną bieliznę damską
Piękne piżamy i poranniki
Modelowe swetry i pulowery
Najmodniejsze rękawiczki — pończoszki i skarpetki
Eleganckie szale i apaszki
Nobliwe torebki i parasole
Kołnierzyki — paski — kwiaty

Materiały na ubrania — palta i spodnie
Bielskie i Tomaszowskie
Materiały na suknie — płaszcze i kostiumy
modne nowe wiązanie i kolory
Jedwabie gładkie i deseniowe
Płótna — inlety — drelichy
Pościelowe — Ręczniki — Fartuchy
Korty — Manchestry — Cajgi

Firany — Story
Obrusy — Serwetki
Ceraty — Chodniki
Kapy na łóżka
Narzutki na leżankę
Ręczniki froterowe
i lniane w wielkim wyborze.

Wszelkie artykuły męskie stale w nowościach na składzie jak:

Pulowery – kamizelki – koszule wierzchnie – krawaty – kołnierzyki – rękawiczki i t. d.

▶ ▶ ▶ ▶ ▶ Piękny wybór w czysto wełnianych ubrankach, swetrów i niedźwiadek ◀ ◀ ◀ ◀ ◀

P. A. JONAS

SKŁAD BŁAWATÓW I TOWARÓW KRÓTKICH
Wąbrzeźno — Rynek 3

Ceny najniższe! Towar najlepszej jakości!

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie podaje do ogólnej wiadomości że dnia 22 grudnia 1936 r. o g. 10 w składnicy Urzędu przy ulicy M. J. Piłsudskiego nr 42 odbędzie się licytacja różnych przedmiotów oraz 1 samochodu osobowego marki Fiat — i o godzinie 12 na podwórzu p. Michalskiego przy ul. M. J. Piłsudskiego nr 6 licytacja 1 samochodu półciężarowego marki „Citroen".

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie

Mam zaszczyt donieść Szan. Obywatelom Ziemskim, Przemysłowcom Kupcom, że

zaprowadzam księgi handlowe

wszelkimi systemami, uporządkowuję księgi, sporządzam bilanse.

Załatwiam wszelkie sprawy podatkowe związane z księgami za minimalnym wynagrodzeniem

Zgłoszenia: **Hubert Staniowski**
Toruń III. Kordeckiego 10
wzgl. **Wąbrzeźno** Wolności
Skład porcelany

Na święta polecam

Czekoladki — Cukry — Pierniki
firm: Wedel = Linda — Fuchs
Goplana — Branka — Piasecki —

oraz wszelkie słodycze biszkopty, wafle, sułtanki, migdały, orzechy, figi, daktyle, pomarańcze

A. CHYŁKOWSKA — Hallera
naprzeciw kościoła ewangelickiego

Polecam na okres przedświąteczny

proszki i przyprawy do ciast
oraz wszelkie artykuły kolonialne
sól, cukier, nafta, mydła do prania — i toaletowe. — Cukierki, czekolada mikołajki. — śledzie. szproty, bytlingi. świece choinkowe — pasta do podłóg.

Ceny możliwie jak najtańsze.
Wszelkie towary nabyć można
w nowootwartym składzie kolonialnym
w **Wąbrzeźnie,** ul Marsz. Piłsudskiego 14 naprzeciw poczty (zajazd u p Makowskiego przy ul. Targowej)

E. KONIEWSKA

P. S. Rolniku i robotniku wstąp jeden raz — a potem zawsze będziesz tu kupował.

20% oszczędności na prądzie, 50% doskonalsze

znane
aparaty radiowe
PHILIPS

STEREOFONICZNY
SUPER 456 A
7 OBWODOWY, NA RATY

stale na składzie we firmie
FR. BALCERSKI
HANDEL ŻELAZA
Wąbrzeźno, Rynek

Każdego czasu demonstrujemy bezpłatnie

Specjalnie czyszczona
NAFTĄ DO PRYMUSÓW
NADESZŁA
W. Markuszewski

Zgubiono
czarny pół bucik w piątek wieczorem. Uczciwego znalazcę uprasza się o oddanie
Polna 3

Sieję truciznę
na mojej dzierżawie przez cały rok
W. Zarembski
Małe Radowiska

Radio
odbiornik na prąd zmienny nowoczesny z głośnikiem mało używany — tanio do sprzedania. Wiadomość
Ciechocki ul. Mestwina

Radioodbiornik
4 lampowy prąd zmienny sprzeda
Józef Rec Polna 3

Mieszkanie
3 lub 2 pokojowe z kuchnią do wynajęcia.
Leśniewiczowa
Pierackiego 20

Złóż ofiarę na Pomoc Zimową

NA GWIAZDKĘ

Polecam po cenach najniższych w wielkim wyborze:
Likiery, rumy, araki, wypalanki winne, konjaki francuskie.

Wszelkie wyroby Państw. Monopolu Spirytusowego

Wina gronowe:
Stary węgrzyn, półsłodkie Tokaje, czerwone i białe Bordoskie, reńskie i mozelskie, Madeira, Cheery, Malaga, Cinzano, i Vermuth

Szampany francuskie
Marki Clicquot, Pommery-Greno, Mumm & Co, Heidsieck Monopol i Geiling.

Wina krajowe we wszystkich gatunkach

Jeżeli jedziesz do Torunia — to na śniadanie, na obiad, **wstąp do Maćkowiaka!** Tam spotkasz znajomych. — — Potrawy są bardzo smaczne i tanie!

Wacław Maćkowiak
TORUŃ — Szeroka 24

Na nadchodzące święta
BOŻEGO NARODZENIA

polecam w wielkim wyborze
wszelkie towary kolonialne
jak: herbatę, kakao i t.d.

Dziennie świeżo paloną kawę z własnej palarni elektrycznej

Wina krajowe i zagraniczne
w wielkim wyborze — — —
Wódki Likiery Koniaki

W. Markuszewski
Telefon 129 ***Wąbrzeźno*** Rynek 5

KINO dźwiękowe SŁOŃCE

Tylko dziś 2 osoby na 1 bilet najpiękniejsza operetka filmowa obecnego sezonu **Marta Eggerth — Kiepurowa** Słowik ekranów świata w operetce Lehara p.t.

„CAREWICZ"

której dzielnie sekundują: **Ida Wüst — Hans Söhnker, Georg Alexander, Otto Wallburg**

Zapowiadamy: „POKUSA"
Marlena Dietrich i Gary Cooper

Kupię lub wypożyczę
2 — 3 kostiumy na bal maskowy
Zgł. w eksp. „Głosu"

Pokój umebl.
z utrzymaniem lub bez do wynajęcia
Zgł. do adm „Głosu"

Sprzedam
Fortepian marki Wilh. Böger & Sohn Berlin
Tobolski Piłsudskiego

WINA KRAJOWE
białe, czerwone, słodkie, półsłodkie, wytrawne btl. od 1,20. Specjalność: wina rodzynkowe á la austr. słodkie btl. 2.40. — — —
Specjalność dobra kawa palona ¼ ft. 0,80.
Pomarańcze, winogrona i figi — Orzechy laskowe, orzechy włoskie, migdały słodkie i gorzkie. — Cytryny sztuka zł. 0,10 i 0,13. Śliwki ft. 0,68; koryntki ¼ ft. 0,25 sułtanki ¼ ft. 0,35.
Wszelkie przyprawy
Olejki do pieczenia btl. 0,13. — Proszki do pieczenia: Backin 0,18, korzenie piernikowe oraz wszelkie przyprawy. Kakao ¼ ft. 0,30; 0,55; 0,65 i 0,70. Marmolada ft. 0,49. — Margaryna ft. 1,2). Syrop ft. 0,40.
PIERNIKI
brukowce, katarzynki, całuski lukr, paczka od 0,10. — Orzeszki lukrowane ¼ ft. 0,25. Całuski lukrowane ¼ ft. 0,30.
PIERNIKI
delikatesowe jak: angielskie, norymberskie, kostrzyńskie, migdałowe, marcepanowe, waniliowe i cytrynowe.
PIERNIKI CZEKOLADOWE:
katarzynki, kostki, serca, całuski oraz Goplana delikatesowe wyborowe. — Mikułajki piernikowe, gwiazdory czekoladowe.
JARZYNY I KOMPOTY:
groszek z karotką, groszek zielony, jarzyny mieszane, fasolka zielona szparagi do zup, pomidory purè grzyby kurki i prawdziwe, wiśnie, śliwki, agrest, renklody, gruszki, brzoskwinie, mirabelki i truskawki.
KONSERWY MIĘSNE I RYBNE:
gulasz, noga wieprzowa, flaki, boczek z kapustą, biała kiełbasa z kapustą, paprykarz, salceson, bigos myśliwski, pasztet, parówki pusz. ½ kg zł 1,10; 1,20 i 1,30.
sardynki p. 0,65
skumbrie p. 0,45
byczki p 0,45
sardele, moskaliki 1,30
szproty p. 0,45
szproty w oliwie p. 0,80
pasta sardelowa
pasta anchowy
Mydła toaletowe, to najpraktyczniejszy naprawdę podarek. — —
Otwarto specjalny dział mydeł toaletowych.
Wielki wybór!
Niskie ceny!
Swiece choinkowe i iskrowe paczka 0,35 zł.
KONFEKTY
Wielki wybór od firm: Piasecki, Goplana, Linda, Lukullus i innych. — Specjalnie duży zapas cukierków grylażowych o różnych smakach tylko znanych firm: Kanolda, Hazeta, Branki.
CUKIERKI
zawijane ¼ ft. 0,20, zawijane z konfektem ¼ ft. 0,25.
CZEKOLADY
największy zapas na miejscu po specjalnie zniżonych cenach. Specjalność Goplana mleczna 100 gr. tabl. 0,55.
Bomboniery w różnych wielkościach i wielkim wyborze. — Czekolady mleczne duże z gwiazdorem tbl. 1,20 zł.
Hoffmanna to system stały towar dobry a zysk mały!
NA DNI POSTNE I WIGILIĘ POLECAM:
świeżo wędzone węgorze, bytlingi, sielawki duże i szproty
SERY:
szwajcarski, tylżycki, kremowe o różnych smakach jak: kminkowy, sardelowy, oraz limburski, tylżycki, ementalski, litewski, romador. Śledzie marynowane, zawijane, opiekane, oraz mi.ogi. Solone Matties 0,7; 0,8; 0,09; 0,10; angielskie matiasy 0,20. — Fasolka biała groch polny i łuskany kaszka pszenna, płatki owsiane i mączka owsiana. — Kostki knora do zup jarzynowych; fasolkowej, jarzynowej, rakowej, grochowej, kalafiorowej, ogonowej, pomidorowej, węgierskiej, grzybowej królewskiej, familijnej, makaronowej, szczawiowej.
JAN HOFFMANN
WĄBRZEZNO, PŁUŻNICA i LISEWO — tel. 11
Handel towarów kolonialnych i delikatesów, cukrów, czekolad i owoców połudn.